

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาณาราชธิวาส เขต 1

The Internal Quality Assurance Performance of Schools under Narathiwat

Primary Educational Service Area Office 1

สมหญิง กอดอ^{1*} และนิตยา เรืองแป้น²

Somying koto ^{1*} and Nittaya Ruangpan ²

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา¹

คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²

Master's degree student in Educational Administration, Yala Rajabhat University ¹

Faculty of Education, Department of Educational Administration, Yala Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: 736493013@yru.ac.th เบอร์โทรศัพท์ 093-464-2052

(Received: May 14, 2024; Revised: September 15, 2025; Accepted: November 3, 2025)

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อประมวลผลปัญหาและข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาณาราชธิวาส เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 107 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 45 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง .67 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่น .978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และทดสอบค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศและขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานการศึกษาไว้สูงเกินไปจึงส่งผลให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อีกทั้งทั้งงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามแผน ขาดความต่อเนื่องในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินผล ขาดความต่อเนื่องในการติดตามผลการดำเนินงาน ครูบุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า สถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานอย่างชัดเจนและเหมาะสมเพื่อเป็นกรอบให้สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างถูกต้องบรรลุเป้าหมาย

ที่ตั้งไว้ มีการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานให้เพียงพอต่อความต้องการ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วนและควรนำผลการดำเนินการมาวิเคราะห์หาปัญหาและอุปสรรค ร่วมประชุมหารือเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและนำเสนอแนะไปพัฒนางานในครั้งต่อไป มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและประเมินผลทุก ๆ ภาคเรียนเพื่อความต่อเนื่องของการดำเนินงาน โดยมีการติดตามการดำเนินงานเป็นระยะๆ ตลอดทั้งปีการศึกษา พร้อมทั้งมีการจัดอบรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน; ผู้บริหารสถานศึกษา; นราธิวาส

Abstract

The independent study aimed to: (1) examine the level of internal quality assurance in educational institutions; (2) compare the internal quality assurance of educational institutions based on gender, administrative experience, and school size; and (3) synthesize problems and recommendations regarding internal quality assurance in schools under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 107 school administrators. The research instrument was a 45-item Likert-scale questionnaire, with content validity values ranging from .67 to 1.00 and a reliability coefficient of .978. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. When significant differences were found, Scheffé's method was employed for pairwise comparisons.

The results revealed that 1) School administrators demonstrated the highest overall level of internal quality assurance implementation. 2) Administrators with different genders and school sizes did not differ in their overall or domain-specific internal quality assurance practices. However, administrators with different levels of administrative experience showed statistically significant differences in overall internal quality assurance practices at the .01 level. 3) Regarding the problems, it was found that schools set excessively high targets for each educational standard, resulting in failure to meet the established goals. Additionally, the budget allocated to support the operations was insufficient, tasks were not completed within the planned timeframe, there was a lack of continuity in quality assurance monitoring and evaluation, and follow-up on operational results was inadequate. Teachers and school personnel also lacked adequate knowledge and understanding in preparing self-assessment reports. As for the recommendations, schools should clearly define appropriate performance targets according to the standards to ensure accurate implementation and goal achievement. Schools should also conduct budget analyses to ensure sufficient financial support for operations, prepare a comprehensive operational calendar, and use results to identify problems and obstacles. Collaborative discussions should be held to develop solutions, and recommendations should be applied to future improvements. Educational quality

should be monitored and evaluated every semester to ensure continuity, with periodic follow-ups throughout the academic year. Additionally, training on the preparation of self-assessment reports should be provided to all teachers and school personnel.

Keyword: Internal Quality Assurance; Educational institution administrators; Narathiwat

บทนำ

จากความก้าวหน้าของโลกในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก ซึ่งพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถนั้นคือการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศให้สามารถดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาประชากรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง จึงต้องอาศัยมาตรการควบคุมไม่ให้มีการจัดการศึกษาที่ไร้คุณภาพ และเป็นการคุ้มครองประชากรให้เกิดความเท่าเทียมกันในโอกาสที่จะได้รับการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึง โดยการประกันคุณภาพการศึกษาได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) โดยระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อที่ 3 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5. การติดตามผลการดำเนินงาน 6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (ศรัณยูวันลักษณ์, พิชรา เดชโสม, 2564)

จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน ด้านจุดอ่อน จุดด้อยของการดำเนินภารกิจด้านบริการและผลิตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ปรากฏว่าไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ เนื่องจากการวิเคราะห์จุดอ่อนพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาหลักมีค่าเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 2. นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มีค่อนข้างมาก ซึ่งนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีผลต่อการเรียนวิชาอื่นไม่ดีด้วยทำให้ผลการสอบปลายปีมีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบมาตรฐาน (NT) อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระวิชาต่ำกว่าเป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1, 2566) จากปัญหาดังกล่าว อาจเป็นผลจากการขาดการนิเทศและช่วยเหลือสถานศึกษา ให้มีการปรับปรุงและ

พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย ดังที่ นารี โมงปรานี (2557) กล่าวว่าความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ 1. ช่วยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ 2. สถานศึกษาได้พัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น 3. ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้มีโอกาสในการจัดการศึกษาและร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สถานศึกษาเกิดการกระตุ้นในการพัฒนาตนเอง 5. เพื่อให้สาธารณชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลเกิดความเชื่อมั่นเชื่อใจต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาดังกล่าวผู้ค้นคว้าอิสระจึงศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อทราบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และทราบถึงปัญหา ข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ต้นสังกัด ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านการดำเนินงานโดยสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปวางแผน ส่งเสริมและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีความรู้และความสามารถในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลผลปัญหาและข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 148 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ มอร์แกน (Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จำนวน 107 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากแบบไม่กลับคืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

(Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำนวน 6 ด้าน 45 ข้อ ดังนี้ ด้านที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา จำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำนวน 12 ข้อ ด้านที่ 3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 5 การติดตามผลการดำเนินงาน จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือโดยลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบข่าย โครงสร้างเนื้อหาของข้อคำถาม
2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในงานค้นคว้าอิสระ จากนั้นสร้างแบบสอบถามให้อยู่ในกรอบของเนื้อหาโดยให้มีความสอดคล้องกับตัวแปรตามของการค้นคว้าอิสระ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC (Index of Item-Objective Congruence)
4. ดำเนินการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 ที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาตรวจสอบ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนแต่ละข้อของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 ดังนั้นจึงสามารถนำมาใช้ได้ทุกข้อ
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.978 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านมีค่าตั้งแต่ 0.859-0.926 ซึ่งถือว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง สามารถนำมาใช้ได้

6. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการค้นคว้าอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ค้นคว้าอิสระนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมแบบสอบถาม จำนวน 107 ฉบับ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 107 ฉบับ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์ ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา ทั้งนี้การค้นพบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน ก็

จะหาค่าความแตกต่างโดยทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) นำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายได้ตาราง และวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา นำเสนอแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารเพศชายมีมากกว่าผู้บริหารเพศหญิง โดยผู้บริหารเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.30 และผู้บริหารเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.70 จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.40 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.60 และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.00 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 73.80 รองลงมาคือขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 20.60 และขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 5.60

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การค้นคว้าอิสระพบว่า

2.1 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

ด้านที่	การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1	$\bar{X}$	SD	ระดับการดำเนินงาน	ลำดับที่
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.53	.36	มากที่สุด	2
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.63	.36	มากที่สุด	1
3	การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.48	.41	มาก	5
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.49	.44	มาก	4
5	การติดตามผลการดำเนินงาน	4.45	.48	มาก	6
6	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.52	.40	มากที่สุด	3
รวม		4.52	.35	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, $SD=.35$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, $SD=.36$) รองลงมาคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, $SD=.36$) และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.52$, $SD=.40$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.45$, $SD=.48$)

2.2 ผลการเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ผลปรากฏดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา		เพศ				t	Sig.
		ชาย		หญิง			
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.54	.34	4.52	.38	.251	.803
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.68	.35	4.58	.37	1.498	.137
3	การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.51	.37	4.45	.45	.759	.450
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.52	.48	4.46	.39	.663	.509
5	การติดตามผลการดำเนินงาน	4.47	.52	4.42	.45	.520	.604
6	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.56	.41	4.48	.40	1.024	.308
รวม		4.55	.35	4.49	.35	.907	.366

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี (1)		5-10 ปี (2)		มากกว่า 10 ปี (3)		F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD				
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.46	.32	4.47	.34	4.64	.39	3.020	.053	-
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.52	.39	4.58	.34	4.76	.33	4.607*	.012	(1,3)
3	การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.39	.37	4.38	.39	4.64	.42	5.173**	.007	(1,3), (2,3)

4	การประเมินผล และตรวจสอบ									
	คุณภาพการศึกษา	4.37	.430	4.47	.39	4.60	.47	2.561	.082	-
5	การติดตามผลการ ดำเนินงาน	4.29	.46	4.40	.48	4.61	.47	4.390*	.015	(1,3)
6	การจัดทำรายงานผล									
	การประเมินตนเอง	4.45	.40	4.43	.37	4.65	.40	3.888*	.024	(2,3)
	รวม	4.41	.35	4.46	.29	4.65	.36	5.303**	.006	(1,3),(2,3)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี เมื่อพิจารณาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษารายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานด้านการติดตามผลการดำเนินงานแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการดำเนินงานด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา	ขนาดเล็ก (1)		ขนาดกลาง (2)		ขนาดใหญ่ (3)		F	Sig.
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 การกำหนดมาตรฐาน การศึกษา	4.59	.35	4.50	.35	4.71	.44	1.480	.232
2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษา	4.60	.36	4.62	.37	4.94	.09	2.404	.095

3	การดำเนินการตามแผน								
	พัฒนาการจัดการศึกษา	4.52	.41	4.46	.41	4.61	.48	.439	.646
4	การประเมินผลและตรวจ								
	สอบคุณภาพการศึกษา	4.41	.43	4.50	.44	4.67	.45	.891	.413
5	การติดตามผลการดำเนิน								
	งาน	4.45	.46	4.43	.49	4.61	.49	.377	.687
6	การจัดทำรายงานผลการ								
	ประเมินตนเอง	4.53	.37	4.50	.41	4.74	.41	.981	.378
รวม		4.52	.34	4.50	.35	4.71	.39	1.035	.359

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นการนำเสนอข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประมวลผลปัญหาและข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.3.1 ปัญหาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดังนี้

1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาอีกทั้งมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ไม่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานการศึกษาไว้สูงเกินไปจึงส่งผลให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้แก่ งบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ปริมาณโครงการ กิจกรรม มีมาก ส่งผลให้กระทบกับเวลาเรียนของนักเรียน คณะทำงานขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้แก่ การดำเนินโครงการ กิจกรรม ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ขาดความต่อเนื่องในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ได้แก่ ขาดความต่อเนื่องในการติดตามผลการดำเนินงาน การนำผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาค่อนข้างน้อยและการติดตามผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน

6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมและขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง

2.3.2 ข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ดังนี้

1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ควรให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ควรมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติและบริบทของสถานศึกษาและควรกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานอย่างชัดเจนและเหมาะสม เพื่อเป็นกรอบให้สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้แก่ ควรมีการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม ให้เพียงพอต่อความต้องการ โดยมีการเพิ่มหรือลดกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องกับนโยบาย สถานการณ์ และบริบทสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างครบถ้วน และควรจัดการอบรมให้ความรู้แก่คณะทำงานในสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ถูกต้อง

3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้แก่ ควรดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดและงบประมาณในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และควรมีการจัดทำเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วนและควรนำผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษามาวิเคราะห์หาปัญหาและอุปสรรค และร่วมประชุมหารือเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนางาน โครงการ กิจกรรม ในครั้งต่อไป

4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ควรมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและประเมินผลทุกภาคเรียน เพื่อความต่อเนื่องของการดำเนินงานโดย ข้อดี ให้พัฒนา ข้อด้อย ให้ปรับปรุง และควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในด้านการสร้างเครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการครอบคลุมทุกมาตรฐาน เพื่อให้การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ

5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ได้แก่ สถานศึกษาควรติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตลอดทั้งปีการศึกษา ควรนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการดำเนินงานมาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคตและควรมีการแต่งตั้งคำสั่งผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงาน เช่น หัวหน้าฝ่าย เป็นต้น

6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ได้แก่ ควรมีการจัดอบรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการของสถานศึกษา มีเนื้อหาที่ครบถ้วน สมบูรณ์ แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมาคือด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับการดำเนินงานมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา เนื่อน้อย (2560) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 พบว่าการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเชาว์ หมั่นดี (2564) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการค้นคว้าอิสระที่ได้เป็นชนนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้รับความสนใจจากชุมชน สังคม ผู้ปกครอง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา โดยศึกษาระบบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างทอ่งแท้ในแนวคิด หลักการ และแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา เนื่อน้อย (2560) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 จำแนกตามเพศภาพรวมไม่แตกต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตันนิม สะอะ (2564) ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่าครูและผู้บริหารที่มีเพศต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ผลการค้นคว้าอิสระที่ได้เป็นชนนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างตระหนักในหน้าที่และให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างมากและได้ยึดถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวดที่ 6 มาตรา 48 ที่ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) อย่างเคร่งครัด ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่

มีเพศต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

การศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียนในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ จันทะคาม (2555) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามประเภทโรงเรียนการทำงาน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ดงเรืองศรี (2561) ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียนการทำงาน พบว่า มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ผลการค้นคว้าอิสระ ที่ได้เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ได้บ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มากกว่าและผู้บริหารสถานศึกษาเหล่านั้นได้ปฏิบัติงานในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเนื่องสั่งสมเป็นเวลานาน จึงทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยกว่า และสามารถที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

การศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันฤดี ดอกม่วง และ สมลักษณ์ พรหมมีเนตร (2558) ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกธวัช อติเทพสถิต (2561) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบ้านนา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการค้นคว้าอิสระที่ได้เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ต่างปฏิบัติตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือสถานศึกษาในสังกัด และให้สถานศึกษาใช้

เป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาทุกขนาดยึดถือแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงานเดียวกันเป็นผลให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันส่งผลให้การดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการค้นคว้าอิสระเรื่องการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 สามารถสรุปสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่าผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 คือ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานการศึกษาไว้สูงเกินไปจึงส่งผลให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อีกทั้งงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามแผน ขาดความต่อเนื่องในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินผล ขาดความต่อเนื่องในการติดตามผลการดำเนินงาน ครูบุคลากรในสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า สถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานอย่างชัดเจนและเหมาะสมเพื่อเป็นกรอบให้สถานศึกษาปฏิบัติได้อย่างถูกต้องบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานให้เพียงพอต่อความต้องการ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วนและควรนำผลการดำเนินการมาวิเคราะห์หาปัญหาและอุปสรรค ร่วมประชุมหารือเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนางานในครั้งต่อไป มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและประเมินผลทุกภาคเรียนเพื่อความต่อเนื่องของการดำเนินงาน โดยมีการติดตามการดำเนินงานเป็นระยะๆ ตลอดทั้งปีการศึกษา พร้อมทั้งมีการจัดอบรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยควรดำเนินการจัดทำร่างมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ และนำเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันตรวจสอบและทบทวนความถูกต้อง ความเหมาะสม ตลอดจนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา จากนั้นจึงนำร่างมาตรฐานดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยการดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายมิติ กล่าวคือ โรงเรียนมีมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ ครูสามารถใช้มาตรฐานดังกล่าวเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความเชื่อมั่นต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของสถานศึกษาโดยรวม ซึ่งในภาพรวมจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีความยั่งยืน สอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติ และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ โปร่งใส และเกิดความรับผิดชอบร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารควรดำเนินการวิเคราะห์สารสนเทศของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งในมิติของข้อมูลผู้เรียน ครู ทรัพยากร ตลอดจนกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเชิงนโยบาย อีกทั้งควรวิเคราะห์ความขาด-เกินเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถรองรับการกำหนดเป้าหมายและวางกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีทิศทาง โดยประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว ได้แก่ การที่ครูมีบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารมีข้อมูลเชิงลึกสำหรับใช้ในการตัดสินใจ โรงเรียนมีแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งในภาพรวมยังช่วยส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน โดยจำเป็นต้องดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดำเนินการได้ครบถ้วน ทันเวลา และบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมีการจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานที่ประกอบด้วยภาระปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการพัฒนาและปรับปรุงงาน โครงการ และกิจกรรมในอนาคต โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานดังกล่าว คือ โรงเรียนสามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีความเป็นระบบและมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น ครูมีข้อมูลเชิงประจักษ์

สำหรับการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพและคุณภาพของโรงเรียน และในภาพรวมยังช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน อันเป็นการสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาไทยให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
2. ควรมีการศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในบริบทที่แตกต่างกัน เช่นในเขตพื้นที่การศึกษา หรือในสถานศึกษาสังกัดอื่น เพื่อนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ.รัตนะ เทรตดี.
- ตัสนิม สะอะ. (2564). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นารี โม่งประณีต. (2557). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามทฤษฎีวงจรเดมมิง (PDCA) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันทนา เนื่อน้อย. (2560). การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วันฤดี ดอกม่วง และสมลักษณ์ พรหมมีเนตร. (2558). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE, 9(1), 25-31.
- ศรัณญา วันลักษณ์, พัชรา เดชโฮม. (2564). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 15(2), 138-150.
- ศิรินทร ดงเรืองศรี. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566 <https://www.narathiwat1.go.th/web/>.
- สุขาว หนันตี. (2564). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุภาพ จันทะคาม. (2555). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- เอกรัฐ อติเทพสถิต. (2561). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านนา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

